

MONDAY | 28 APRIL 2025

02

## National law mediation competition concludes

PATIALA, APRIL 27

The seventh three-day Rajiv Gandhi National University of Law's National Sports and Entertainment Law Mediation Competition, 2025, organised by the Centre for Alternative Dispute Resolution, concluded today.

The event featured 18 universities and over 40 professionals who acted as expert assessors who displayed their depth in the field of dispute resolution by providing their intricate judgment and elaborate feedback.

National Law University, Jodhpur, won the Negotiating Pair competition, while the University Institute Of Legal Studies, Panjab University, took home the Mediator title. —TNS



28 अप्रैल, 2025

3

## कृषि आय पर डायरेक्ट टैक्स लगाने की जरूरत : प्रो. सुखपाल

ला यूनिवर्सिटी में डायरेक्ट टैक्स कानूनों पर संप्रिद्धारणा आयोजन, प्रोफेसर बोले - छूट का फायदा कार्पोरेट करदाता उठा रहे

जागरण संवाददाता, पटियाला: कृषि आय पर डायरेक्ट टैक्स लगाने की जरूरत है। यह बात आइआईएम अहमदाबाद के प्रोफेसर और ग्रामीण एवं औद्योगिक विकास अनुसंधान केंद्र (चंडीगढ़) के पूर्व महानिदेशक तथा कृषि कराधान के विशेषज्ञ प्रोफेसर (डा.) सुखपाल सिंह ने कही। उन्होंने राजीव गांधी राष्ट्रीय ला यूनिवर्सिटी के सेंटर फार बिजनेस ला एंड टैक्सेशन हाइब्रिड मोड में डायरेक्ट टैक्स कानूनों पर आयोजित समिनार में शामिल होने वाले विषय विशेषज्ञ सौ. ला यूनिवर्सिटी



पटियाला मैं ला यूनिवर्सिटी में डायरेक्ट टैक्स कानूनों पर आयोजित समिनार में शामिल होने वाले विषय विशेषज्ञ सौ. ला यूनिवर्सिटी

जोर दिया कि अब समय आ गया है कि कृषि आय पर डायरेक्ट टैक्स लगाया जाए व्यौक्ति कृषि आय को कर से छूट दिए जाने का कार्पोरेट और गैर-कार्पोरेट करदाताओं द्वारा इस्तेमाल किया गया है। उन्होंने इस बात पर भी जोर दिया कि पंजाब में 91 प्रतिशत भूमि पर 33 प्रतिशत किसान खेती करते हैं, जबकि 67 प्रतिशत किसान केवल 9 प्रतिशत

भूमि पर खेती करते हैं।

गुरु नानक देव विश्वविद्यालय के प्रतिच्छित प्रोफेसर (डा.) आरएस धुम्मण ने प्रत्यक्ष कर कानूनों में मानसिकता और रवैये में सुधार की जटिलताओं पर मुख्य भाषण दिया, जिसमें प्रशासनिक चुनौतियों और कर न्यायशास्त्र की गतिशील प्रकृति से संबंधित मुद्दों पर प्रकाश डाला गया। उन्होंने प्रत्यक्ष कर कानून में पूर्ण सुधार की आवश्यकता पर बल दिया। उन्होंने

उन्होंने वर्तमान आयकर कानून की खामियों पर प्रकाश डाला।

इस बात पर जोर दिया कि कर विभाग की मानसिकता और रवैये में सुधार की जरूरत है।

विश्वविद्यालय के वीसी प्रो. (डा.) नियंत्रक शंकर सिंह ने कहा कि देश का प्रत्यक्ष कर ढांचा बहुत जटिल है। उन्होंने इसे सरल बनाने की आवश्यकता पर बल दिया। उन्होंने

**91** प्रतिशत भूमि पर प्रतिशत किसान खेती कर रहे

**67** प्रतिशत किसान नो प्रतिशत भूमि पर खेती कर रहे हैं

**144 करोड़ आबादी, सिर्फ 9.11 करोड़ ने आईटीआर दाखिल की**

डा. मनोज कुमार शर्मा ने कहा कि 140 करोड़ की आबादी वाले देश में 2024-25 में केवल 9.11 करोड़ लोग ही आईटीआर दाखिल की। उन्होंने आगे बताया कि कार्पोरेट क्षेत्र से प्राप्त प्रत्यक्ष

कर, शुद्ध प्रत्यक्ष कर संग्रह का केवल 44 प्रतिशत है, जबकि गैर-कार्पोरेट करदाता 56 प्रतिशत का योगदान दे रहे हैं, जो कि नियमों के आकार और संख्या में वृद्धि को देखते हुए एक विसंगति है।

संबंधित कानून भी विकसित हो रहा है - कभी तेजी से, कभी विवादास्पद रूप से। फेसलेस कर प्रणाली, छूट और कटौतियों की न्यायिक व्याख्या, करदाताओं के अधिकारों पर बढ़ता विमर्श, तथा वैश्विक कर वार्ता ढांचे में भारत की भागीदारी, ये सभी इस सैद्धांतिक और व्यावहारिक पहलुओं से जुड़े रहने के महत्व की ओर इशारा करते हैं।



ਲਾਅ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਬਿਜਲਿਸ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਸੰਬੰਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਵਾਈ

ਪਟਿਆਲਾ, 27  
 ਸਿੰਘ ਖੋਰੜ)-ਗੁਜ਼ੀਵੇ  
 ਯਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਟੈ  
 ਸੈਟਰ ਫਾਰ ਬਿਜ਼ਨ  
 ਟੈਕਸੋਸ਼ਨ ਨੇ  
 ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਮੋਡ ਵਿਚ  
 ਡਾਇਰੈਕਟ ਟੈਕਸ  
 ਲਾਅਜ਼ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ  
 ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਵਾਈ  
 ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ  
 ਅਕਾਦਮਿਕ,  
 ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ  
 ਪੈਕਟੀਸ਼ਨਰੀ,  
 ਯੱਤਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ  
 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ  
 ਸਿੰਧੇ ਟੈਕਸੋਸ਼ਨ ਦੇ  
 ਖੇਤਰ ਵਿਚ  
 ਸਮਕਾਲੀ ਸੱਭਿਆਂ  
 ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ  
 ਵਿਚਾਰ-ਵਾਟਾਂਦਰਾ  
 ਹੋਇਆ। ਇਸ

ਦੈਰਨ ਆਈ ਆਈ ਐਮ. ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ  
ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾ. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ (ਡਾ.) ਸੁਖਾਲ  
ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾਜ਼ੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਟੈਕਸ਼  
ਲਗਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰ ਪ੍ਰਵਰਤ  
ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤੀਬਾਜ਼ੀ ਸੰਬੰਧੀ ਟੈਕਸ਼  
ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੈਕਟਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਸੰਬੰਧੀ ਅਤੇ  
ਉਸ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ  
ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ  
ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ।

ਊਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ  
ਟੈਕਸ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਛੁਟ ਦੀ  
ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।  
ਊਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵੱਡੇ

ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਾਂ 'ਚ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਉਪ ਕਲਾਪੜੀ ਪੋ. (ਡਾ.) ਜੇਂਬੰਗਰ ਸਿੰਘ

ਲੇੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੈਕਟਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਸੁੱਧ ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਸੰਗਹਿ ਦਾ ਸਿਰਫ 44 ਫੀਸਦੀ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵੈਤ-

ਤਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇਕ ਨਿਰਪੱਖ ਟੈਕਸ਼ ਨਿੱਜੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜ ਅਤਨੀਕੀ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਗੁੰਨ ਦੇ ਵੱਡ-ਵੱਡ ਪਿਛਲਾਂ ਤੋਂ ਸਵੰਧਾ



ਲਾਅ ਪੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਂਝੀ ਤਸਵੀਰ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਅਜੀਤ ਤਸਵੀਰ ਇਸ਼ਿਤਾ, ਐਡ.  
ਅੰਕਿਆ ਵਾਲ

ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ  
ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ  
ਡਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ  
ਯਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਆਰ.ਐਸ. ਪ੍ਰਮਣ  
ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਮਾਂ ਦੀ ਗੁੰਝਲਤਾ ਨੂੰ ਦੁਰਕਰਨ  
ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ  
ਕਿਹੜਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ  
ਵੀ ਸੌਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ  
ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਟੈਕਸ

ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਟੈਕਸੋਸ਼ਨ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰੇ. (ਡਾ.) ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਤਸ, ਡਾ. ਮਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 140 ਕਰੋੜ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ 2024-25 ਵਿਚ ਸਿਰਫ 9.11 ਕਰੋੜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਟੈਕਸ ਅਧਾਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ

ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਟੈਕਸਦਾਤਾ 56 ਫ਼ਿਸਦੀ  
 ਨੰਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ  
 ਵੇਂ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਪੇ ਨੂੰ  
 ਧਾਰਾਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹਏ ਇਕ ਅਸੰਗਤੀ  
 ॥। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਕੋਡ ਦੀ  
 ਵਰਵਰੇਜ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੋ ਰ  
 ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਲੇ ਅਰਥਾਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰ  
 ਢੱਢਣ ਅਤੇ ਗਿਗਾ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ  
 ਲੇਟਡਾਰਮ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਟੈਕਸਾਂ

ਗਿਰਾਵਾਂ ਪਹੁੰਚ  
ਅਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਕਾਨਡਰਸ ਟੈਕਸ  
ਲਣਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ  
ਅਰਥਾਤੀਕਾਨੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ,  
ਕਸਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਾਉਣ,  
ਵੈ-ਇੰਡਿਅਰੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ  
ਕਰਨ, ਟੈਕਸ ਕਵਰੇਜ ਵਧਾਉਣ ਆਦਿ  
ਤੇ ਸਰਬਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ  
ਈ। ਅੰਤ ਚ ਡਾ. ਇਵਨੀਤ ਕੌਰ  
ਲੀਆ ਨੇ ਪੰਨਵਾਹ ਮੜਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।